

Vesna Sivec Poljanšek

6. MEDNARODNI MLADINSKI LITERARNI FESTIVAL

Bralnice pod slamnikom

»Vsakdo si zasluži, da se mu nekoč v življenju zgodi nekaj dobrega!«

Založba Miš je v sodelovanju s Knjižnicami Domžale, Nova Gorica, Tolmin in Idrija tudi letos pripravila mednarodni mladinski literarni festival Bralnice pod slamnikom. V okviru omenjenega festivala – letos je potekal že šestič zapored – se odvijajo prireditve, ki spodbujajo pristočasno branje med mladimi in vse sodelujoče preko knjig nagovarjajo k strpnosti, medkulturnemu razumevanju in sprejemanju drugačnosti.

Če sodimo po številu sodelujočih na letošnjem festivalu – organizatorji so jih na več kot 130 festivalskih prireditvah, ki so se odvijale po vsej Sloveniji (nekaj se jih bo odvijalo tudi še v novembru, ko bo Slovenijo v času slovenskega knjižnega sejma obiskal pisatelj Kevin Brooks), letos našli več kot osem tisoč – lahko mirno trdimo, da so branje in z njim povezane pristočasne aktivnosti (znova) »v modi«.

Festivalske prireditve so se letos začele odvijati že na začetku februarja, razširjale so se skozi ves april in doživele svoj višek v majskih dneh, ko se je na različnih koncih Slovenije in po različnih ustanovah, od vrtcev in šol do knjižnic, domov za starejše občane ter podobnih, odvijalo obilo zanimivega in kakovostnega za najrazličnejše generacije in okuse.

Nekaj imenitnih literarnih srečanj so organizatorji festivala, kot smo že omenili, prihranili še za novembrske dni, ko bo v Slovenijo pripotoval priljubljeni angleški pisatelj Kevin Brooks, ki je med drugim napisal tudi priljubljeni knjigi *iBoy* in *Dnevnik iz bunkerja*.

Uvod v pestro festivalsko dogajanje

Založba Miš, glavna organizatorica in pobudnica Bralnic pod slamnikom, je v letošnje festivalsko dogajanje v februarskih dneh zaplula z izredno zanimivim in poučnim strokovnim srečanjem o stripu z naslovom *Kje pa vas strip žuli*.

V dneh pred slovenskim kulturnim praznikom so se tako v domžalski knjižnici zbrali mentorji in mentorice likovnega pouka in mnogi drugi, ki jih zanima strokovna plat stripov. Naši najuglednejši mojstri stripa, od Suzi Bricelj, Jureta Engelsbergerja in Ivana Mitrevskega do Cirila Horjaka in Damijana Stepančiča so

udeležencem strokovnega srečanja približali osnove ustvarjanja stripa in pojasnili, kako se te tehnike sploh lotiti v praksi in na kaj je treba biti pri delu še posebej pozoren. Razložili so tudi, kako in kdaj vemo, da je strip kakovosten, in zakaj lahko strip mladim bralcem predstavlja imeniten prehod k integralnim besedilom. Tilka Jamnik, promotorka branja in velika poznavalka kakovostnega čtiva za mlade, pa je na koncu vsem zbranim tudi predstavila konkretne primere najbolj kakovostnih stripov, ki jih ponuja slovenski knjižni trg.

Častna prva vrsta na slovesnem odprtju Bralnic pod slamnikom (od desne proti levi): avstralski pisatelj Morris Gleitzman, nizozemska pisateljica Anna Woltz, podpredsednik Slovenske nacionalne komisije za UNESCO dr. Darko Štrajn, nizozemski veleposlanik E. F. M. Twaalfhoven, podžupanja občine Domžale Renata Kosec, župan občine Domžale Toni Dragar, sekretarka na Ministrstvu za kulturo Helena Jaklitsch ter Janez in Irena Miš z založbe Miš (foto: Anže Miš).

Bogati program Bralnic pod slamnikom

Začetek pestrih aprilskih in majskih festivalskih dni je napovedalo že gostovanje Bralnic na sejmu Junior Festival, kjer so mladi obiskovalci in njihovi starši lahko spoznali nekaj najbolj priljubljenih avtorjev za otroke in mladino (denimo Natašo Konc Lorenzutti, Ido Mlakar in Sebastijana Preglja) kar od blizu. Otroci so ob tem slikovito razložili, da so takšna druženja ob knjigi in njihovih avtorjih »zelo zabavna, še posebej, ker vidiš avtorje v živo«.

In prav za slednje si Bralnice pod slamnikom že vse od začetka svojega obstoja tudi prizadevajo: seznanjati želijo mlade s kakovostnim čtivom pa tudi z avtorji knjig, ki jih otroci in mladi tako zelo radi prebirajo. Še posebej zanimiva so takšna srečanja na tistih koncih naše dežele, ki so (bolj ali manj) oddaljeni od prestolnice in je priložnosti za tovrstna srečanja manj kot v Ljubljani ali drugih večjih mestih.

Tudi zato so se (verjetno) mladi in njihovi mentorji na gostovanja slovenskih ustvarjalcev otroške in mladinske književnosti res imenitno pripravili. Kot v preteklosti so vse skupaj presenetili z bogatim kulturnim programom, prepletenim

s skupno rdečo nitjo: poudarjanjem medkulturnega razumevanja in sprejemanja drugačnosti.

Višek festivalskega dogajanja Bralnic pod slamnikom se je nedvomno odvrtil v maju. Ta mesec so zaznamovali številni obiski slovenskih ustvarjalcev mladinske književnosti po vrtcih, šolah, knjižnicah in še kje, izid večjezikovne slikanice avtorice Nine Mav Hrovat z naslovom *Miška želi prijatelja* (knjiga v slogu festivalskega sporočila govori o pomenu prijateljstva in sprejemanja drugačnosti), različne razstave, brezplačne lutkovne in druge predstave, delavnice, gostovanje otrok z različnimi prireditvami pri vrstnikih iz ranljivih skupin (denimo pri otrocih s posebnimi potrebami) in pri starostnikih, razglasitev nagrajencev literarno-likovnega natečaja NLB Vita, slovesni zaključek Zlate bralne značke za devetošolce s širšega domžalskega konca (zaključno prireditev pripravljata ZPM Domžale in ekipa festivala Bralnice pod slamnikom) ter še marsikaj drugega.

Vedno zanimivi obiski tujih avtorjev

Krona majskega dogajanja sta bila kot v preteklosti tudi tokrat zagotovo obiska tujih pisateljev: letos sta na povabilo organizatorjev Bralnic pod slamnikom v Slovenijo pripotovala priljubljena nizozemska pisateljica Anna Woltz in eden najbolj branih in uglednih avstralskih mladinskih književnikov Morris Gleitzman.

Oba tuja gosta sta se v času svojega bivanja v Sloveniji srečala s številnimi mladimi bralci, ki so jima pripravili tople sprejem, gostovala pa sta tudi na imenitni glavni slovesnosti festivala v domžalskem KD Franca Bernika. Tam je voditelj slovesnosti, vedno odlični Boštjan Gorenc Pižama, ob bogatem programu, na katerem so med drugim razglasili vse mlade zmagovalce literarno-likovnega natečaja NLB Vita, in številnih uglednih govorcih sprosčeno poklepetal s tujima pisateljema o njunem delu pa tudi o prvih vtisih o deželi, s katero sta se oba literarna gosta srečala prvič.

Voditelj prireditve Boštjan Gorenc Pižama v pogovoru s častnima tujima gostoma Bralnic pod slamnikom, z nizozemsko pisateljico Anno Woltz in avstralskim pisateljem Morrisom Gleitzmanom (foto: Anže Miš).

Anna Woltz, avtorica številnih knjig za mlade (v slovenščino imamo prevedeni njeni deli *Dekle z Marsa* in *Nenavaden teden s Tesso*, obe deli sta izšli pri založbi Miš), je v svojih srečanjih med drugim razkrila, da dobiva navdih za pisanje iz najbolj vsakdanjih življenjskih dogodkov. »Še posebej me zanimajo medčloveški odnosi, okrog njih potem rada napletam najrazličnejše zgodbe,« je mlada simpatična avtorica povedala na enem od svojih srečanj. Med obiskom v Sloveniji je bila očarana (tudi) nad tem, kako dobro so se mladi bralci pripravili na srečanja z njo in kako temeljito so se poglobili v njeni, v slovenščino prevedeni deli. »Česa takšnega še nisem doživela nikjer,« ni mogla skriti navdušenja.

Tudi Morris Gleitzman, ugledni avstralski otroški in mladinski pisatelj, je med obiskom večkrat pohvalil mlade bralce in njihovo (bralno) razgledanost. Začetno tremo je povsod prerezal s svojim značilnim humorjem, s katerim zelo rad, kot je zaupal v enem od pogovorov, obogati svoje zgodbe. »Še tako resno temo rad oplemenitim s humorjem in jo tako malce razmehčam,« je razkril. S tem je mislil predvsem na svojo po vsem svetu izredno brano in nagrajeno knjižno serijo *Nekoč*, ki iz oči desetletnega dečka Feliksa pripoveduje o izredno težki zgodovinski temi – o holokavstu. V slovenščini so pri založbi Miš v omenjeni zbirki izšle knjige *Nekoč*, *Potem*, *Zdaj in Tedaj*, v prihodnje pa bodo, kot obljublajo na založbi, bralce razveselili z novimi prevodi iz omenjene serije. Gleitzman je namreč vmes napisal že peto knjigo iz te serije, šesto, predzadnjo od načrtovanih, pa namerava napisati do konca letošnjega leta.

Nagrajeni mladi ustvarjalci natečaja NLB Vita, ki je potekal v okviru festivalnega dogajanja (foto: Anže Miš).

Branje za kakovostnejše življenje

Iz Gleitzmanove knjige *Nekoč* so si organizatorji Bralnic pod slamnikom tudi izposodili misel, ki je letos v okviru festivala nagovarjala vse mlade in druge sodelujoče na festivalskih dogodkih. Takole je zapisal priljubljeni avstralski pisatelj: »Vsakdo si zasluži, da se mu nekoč v življenju zgodi nekaj dobrega!«

Organizatorji prvega tovrstnega mladinskega literarnega festivala v Sloveniji so prepričani, da so Bralnice pod slamnikom ena od tistih »dobrih stvari«, ki si jih zasluži vsak od nas.

Glavno poslanstvo festivala je namreč prav v njegovi pozitivni sporočilnosti: preko knjig se lahko mladi pa tudi vsi drugi učimo najpomembnejših življenjskih sporočil, ki ustvarjajo lepši vsakdanjik, nam bogatijo naš (zunanji in notranji) doživljajski svet in nam osmišljajo življenje.

Odprtja Bralnic se je tako kot v preteklih letih udeležilo tudi mnogo domačih ustvarjalcev mladinske književnosti, med njimi tudi priznana slovenska pisateljica Janja Vidmar in Slavko Pregl (foto: Anže Miš).